

Tornio-Muoniojokiseura ry:n puheenjohtaja Kalervo Askan esityksen otsikko tiivistä lohien merkityksen kaikille sidosryhmille.

Tornionjoen lohikanta huolenaiheena – sidosryhmätilaisuudessa esitettiin tiukempia kalastusrajoituksia

Maa- ja metsätalousministeriö järjesti Tornionjoen kalastuksen sidosryhmätilaisuuden Lapland Hotels Äkäshotellissa 6. helmikuuta. Tilaisuudesta vastasivat neuvottelevat virkamiehet **Orian Bondestam** ja **Tapio Hakaste**. Päivän tavoitteena oli kuulla eri sidosryhmiä ja kerätä heiltä konkreettiset esitykset kalastuksen rajoittamisesta Tornionjoella kesällä 2025. Tärkeimmiksi toimenpiteiksi nousivat kalakiintiöt ja kalojen merkitseminen.

Ministeriön lohikysely

Hakaste avasi oman osuutensa ja kertoi, että maa- ja metsätalousministeriö on toteuttanut nettipohjaisen lohikyselyn, johon saatiin 141 vastausta. Vastauksissa nousi esille muun muassa rajoitusten lisääminen meri- ja jokialueella, kausikohdainen kiintiö (1–5 lohta/kausi), reaktiivinen meri- ja jokikalastuksen sääntely, kalastusajan lyhentäminen joella, nostokoukun kieltäminen ja kulutuksen rajoittaminen.

Kyselyn lisäksi maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt 14. helmikuuta mennessä lausuntoja Tornionjoen kalastuksen järjestelyistä kesälle 2025. Yhteisneuvottelut Ruotsin kanssa alkavat 26. helmikuuta, ja sitä ennen maa- ja metsätalousministeriö keskustelee Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission

kanssa. Ministeriössä on myös käynnistetty selvitystyö lohistrategiasta ja kalatiestrategiasta.

– Maaliskuun loppuun mennessä julkaistaan toimintapaensikesälle, Bondestam sanoo.

– Meidän signaalimme neuvotteluihin on, että tilanne on lohikannan osalta vakava ja rajoituksia tarvitaan lisää, hän jatkaa.

Tutkimus tukee rajoituksia

Luonnonvarakeskuksen erikoistutkija **Atso Romakkaniemi** teki esityksessään kalastuksen lohikannan tilaan ja näytti hänen esitteli työn alla olevan tutkimushankkeen, jossa hän selvittää syitä, miksi lohien kutuvaellukset ovat heikentyneet.

Romakkaniemen mukaan nuorten lohien eloonjäännin heikkeneminen johtuu todennäköisesti monien asioiden yhdistelmästä. Mahdollisia syitä ovat muun muassa nuorten lohien ravinnon määrä, laatu ja sijainti, lohia syövät pedot, muutokset merivaelluksen aloittavien lohien ominaisuuksissa ja meren fyysisten olosuhteiden muutokset, kuten veden lämpeneminen.

– Jos haluamme saada merkittävän vähennyksen lohien kalastuskuolevuuteen joessa, niin kolmen kalan kiintiö ei sitä vielä tee. Merkittävämpi vähennyskalastuskuolevuuteen olisi biolo-

gisesta näkökulmasta tarpeen, koska ennusmerkit viittaavat vähäiseen nousulohimäärään myös ensi kesänä, Romakkaniemi sanoo.

Kalastusmatkailu kärsii

Lapin Kalastusmatkailu ry:n terveiset tilaisuuteen toi kalastusmatkailuyrittäjä **Petri Uusitalo** Naamisuvannosta. Kolmekymmentä vuotta yrittäjänä

– Näistä asioista on keskusteltu vuosikausia. Eihän se mitään vaikuta, jos me täällä keskustellemme ja sitten Helsingissä ei tehdä mitään, mitä me täällä esitämme. Toivon, että nyt vihdoin alkaa tapahtua, hän pohtii.

Kalastusmatkailuyrittäjien näkökulmasta tärkeimpiä rajoituksia olisivat kalastuskiintiöt ja kalastuskauden siirtäminen myöhempään, jotta jokeen tulee lohia.

Meidän signaalimme neuvotteluihin on, että tilanne on lohikannan osalta vakava ja rajoituksia tarvitaan lisää.

työskennellyt Uusitalo sanoi, että yrittäjän näkökulmasta tiedot kesän rajoituksista tulevat liian myöhään. Asiakkaat päättävät loma-aikansa ja varaavat matkansa jo ennen vuodenvaihdetta.

– Tornionjoki on kansainvälisesti arvostettu kalastusjoki. Säännöt tulevat huhtikuussa ja se on auttanut liian myöhään. Meillä on huoli elinkeinostamme, Uusitalo sanoo.

Kolarilaisen Lappeen Lohen **Mauri Kylmämaa** istui kuulijoiden joukossa.

– Aikarajoitusten muutoksista on haettava kalastusmatkailulle ja siksi emme ehdota niitä, Kylmämaa sanoo.

Uhkakuvana lohimausoleumi

Tornionjoen–Muonionjoen ja rannikon kalastusalueen hallituksen puheenjohtaja **Elias Teriö** maalasi sanoillaan kuulijoiden eteen Muonion lohimausoleumin, jonka paikkaa paikalla ollut Muonion kunnanjohtaja voisi alkaa miettiä, ellei nyt

heti tehdä jotain. Lisäksi hän mainitsi Muoniossa sijaitsevan, suljetun kalanviljelylaitoksen ja sen tuotannon uudelleen käynnistykseen.

– Koko tämän alueen elämänvirta liittyy loheen. Onko tämä tulevaisuudessa vain kaivosten ja muun teollisuuden likaviemäri, Teriö kysyy.

Teriö nosti esiin vaikuttamisenäkemyksen ja ihmetteli päätösten hitautta.

– Kalatalousalueen tulisi olla mukana kaikissa neuvotteluissa, hän sanoo.

– Näitä asioita on alustettu jo viime keväänä kalatalousalueen toimesta ja viime syksynä yhdessä ruotsalaisten kanssa Save the salmon -seminaarissa. Nyt eletään helmikuuta ja emme ole vielä kuulleet yhtään selkeää esitystä.

Muonio rajoitusten kannalla

Muonion kunnanjohtaja **Laura Enbuska-Mäki** uskoo yhteistyöhön sidosryhmä- ja kuntatasolla. Yksittäinen kunta voi hänen mielestään toimia aktiivisemmin ja fasilitaattorina. Lisäksi kunta voi olla aktiivinen antamaan kannanottoja pyydettyihin lausuntoihin.

– Viime syksyn lohiseminaarissa tuli esiin muun muassa hankkeita, ja niissä näen kuntien roolin keskeisenä. Nyt ollaan jo SOS-tilassa. Tarvitsemme

tutkimustietoa, edunvalvontaa ja konkreettisia asioita, Enbuska-Mäki sanoo.

– Kannatamme kuntana jopa tiukempia säännöksiä, joihin voidaan sitoutua pitkällä aikavälillä. Meillä tähdätään ympärivuotiseen luontomatkailuun ja lohi on osa sitä kokonaisuutta, hän jatkaa.

Pidemmän tähtäimen toimenpiteitä

Rajajokikomission terveiset tilaisuuteen toi sihteeri **Annika Sallisalmi**. Komission viesti tuleville neuvotteluille nyt kahden huonon lohivuoden jälkeen on, että kalastusrajoituksia ei ole varaa höllentää, ja toimenpiteitä tarvitaan merellä ja joella. Lohen poikastuotanto tulee nostaa kestäväin enimmäistuotanto tasolle, kuten Suomen ja Ruotsin solmima rajajokisopimus edellyttää.

Komissio on sitä mieltä, että vuoden 2024 kalastuksen sääntely epäonnistui. Viime vuonna vuoden 2023 heikon lohennousun jälkeen olisi tullut asettaa tiukempia kalastusrajoituksia lohikannan suojelemiseksi. Lisäksi kalastuksen sääntelyssä pitäisi noudattaa varovaisuusperiaatetta, kun tiedetään lohikantojen heikentymisestä muuallakin.

Rajajokikomission mielestä nyt tarvitaan pidemmän tähtäimen toimenpidekokonaisuus,

joka sisältää yhteisen strategian rajajoelle. Lisäksi komissio haluaa muistuttaa, että kalastusmatkailu on merkittävä elinkeino ja työllistäjä pohjoisen kylissä joen varrella, ja paikalliset ja alueelliset näkökulmat tulee aidosti huomioida kalastussäännön muutoksissa.

Kaikki ei tule kerralla valmiiksi

Lapin ely-keskuksen kalatalouspäällikkö **Jermi Tertsunen** kertoi, että tämän vuoden aikana valmistellaan ruotsalaisten kanssa yhteistyöhankkeen, jonka tavoitteena on kehittää Tornionjoen kalastusjärjestelyjä. Lisäksi kalatalouspäällikön suora viesti ministeriölle oli, että sidosryhmät ovat hyväksyneet sen, että kiintiöt on otettava käyttöön ja ne vaikuttavat kaikkiin.

– Nyt on aika tehdä ne muutokset. Meidän pitää muistaa, että Suomi ja Ruotsi ovat tässä asiassa tasavertaisia, eikä kaikki tule kerralla valmiiksi, Tertsunen sanoo.

Maa- ja metsätalousministeriön neuvottelevat virkamiehet Bondestam ja Hakaste saivat päivästä mukaansa eri sidosryhmien tärkeimmät ehdotukset, joita ovat kolmen lohien kausikiintiö ja kalojen merkitseminen.

– Keskustelimme myös aikarajoituksista ja kalastuksen porrastamisesta, Hakaste kertoo.

– On muistettava, että kyseessä on rajajoki. Meidän tulee olla yksimielisiä ruotsalaisten kanssa ja siten saadaan sopi-

mus syntymään, Bondestam muistuttaa.

Kiintiöistä päätettävä nyt

Tornionjoen–Muonionjoen ja rannikon kalastusalueen hallituksen puheenjohtaja Teriö ei ota kantaa kiintiön lukumäärään, koska hän näkee, että se on tutkijoiden ja poliitikkojen tehtävä. Teriön mukaan kausikiintiöitä on esitetty jo kahdentoista vuoden ajan ja siksi hän toivoo, että se vihdoin tulee käyttöön. Samoin kuin, että käyttöön tulee kalojen merkitsemispakko.

– Tärkeintä on, että saadaan päätös kausikiintiöstä. Ne voisivat perustua tutkijoiden vuosittaisiin suosituksiin ja siten vaihdella vuosittaisin tutkimustulosten mukaan, Teriö pohtii.

Kalastusmatkailuyrittäjä **Mauri Kylmämaa** on sitä mieltä, että ensimmäistä kertaa kaikki sidosryhmät ymmärtävät lohien tilanteen, eikä kukaan laittanut omaa etua etusijalle.

– Merkintöjen käyttöönotto tuo varmuutta kalakantojen määrien laskemiseen, hän sanoo.

Tornio-Muoniojokiseura ry:n puheenjohtaja **Kalervo Aska** tiivistääkin kaikkien sidosryhmien toiveen.

– Kalakanta on nyt kaiken keskiössä. Sitä tulee suojella, hän sanoo.

Tornionjoen–Muonionjoen ja rannikon kalastusalueen hallituksen puheenjohtaja **Elias Teriö** toivoo, ettei Muonion kunnanjohtajan **Laura Enbuska-Mäen** tarvitse aloittaa lohimausoleumin paikan etsimistä.

Lapin ely-keskuksen kalatalouspäällikkö **Jermi Tertsunen** mukaan kaikki sidosryhmät ovat nyt valmiita rajoitusten kiristämiseen.

ONKO TÄSSÄ SINUN MAINOSPAIKKASI?

ilmoitukset@kuukkel.com

050 410 7763

Rauta LEVI

Tunturitie 1, 99130 Sirkka | Puh. 020 785 6770

TÄYDEN PALVELUN RAUTAKAUPPA!

KULJETUS PALVELU

Toimitukset joka arkipäivä Ylläksen ja Äkäslompolan alueelle!

REMONTTIPALVELU YLLÄKSELLÄ

Kylpyhuone- ja saunaremontit
Vesivahinkoremontit
Laatoitukset, paneloinnit ja maalaukset
Pienet ja isot asennukset
Rakennusperityöt ja kanttauspäällykset
Konesaumapeltikatot ja lukkosaumakatot

Antero Huhtanen p./WA 0456516555
Antun Paja Oy antero@antunpaja.fi
Tunturitie 15 www.antunpaja.fi
95970 Äkäslompola IG @antunpaja

LVI-PALVELUT

Hanakat

www.hanakat.fi

LEVIN-KITILÄN LVI OY

Valtatie 2-4, 99100 KITILÄ • Puh. 016-643 656 • Fax 016-643 657

Kolarin LVI Tarvike Oy
LVI-urakointia Ylläksen alueella
Jari 0400 393 848
Jussi 040 539 7546
kolarinlvtarvike@pp.inet.fi

RAKENTAJILLE, REMONTTOIJILLE

• Uudisrakentaminen ja remonttikohdeet •
• Perustukset, runko- ja sisustustyöt •
• Rakennusvalvonta • Rakennuslupahakemukset •
• Rakennussuunnittelu •
Rakennusliike Heikki Juuso
Tirroniementie 3, 95980 Ylläsjärvi
040 581 1899, heikki.juuso@pp1.inet.fi

SAMMUTINHUOLLOT TUNTURI-LAPISSA

Lakisääteiset tarkastukset, uudet sammuttimet, sammutuslaitteet ja muut paloturvatuotteet, myös mökkäykännit.
Arto Pöppönen p. 044 735 0541
arto@tunturilapinsammutinhuolto.fi

RAKENNUSPALVELU V M RITA KY

Remontit, saneeraukset, kattoremontit, rakennus- ja hirsityöt, uudisrakentaminen

Kolari, puh 0400 420 485,
www.rakennuspalveluvmrita.fi, vmrita@pp.inet.fi

KOLARIN RAKENNUSTARVIKE

Rautaiset ammattilaiset auttavat sinua toteuttamaan projektisi.
Päivittäiset kuljetukset Tunturi-Lapin alueella.

Suittitie 1, 95900 Kolari
+358 16 538 700
kolarinrakennustarvike
myynti@kolarinrakennustarvike.fi
www.kolarinrakennustarvike.fi

S&T SIEPPI OY

Rakennusurakointi
Uudis- ja korjausrakentaminen
Hirsityöt
Kaivinkonetyöt

Toni Sieppi
toni@stsieppi.com
Puh. 050 400 9080

Sami Sieppi
sami@stsieppi.com
Puh. 0400 232 314

Yli 30 vuoden kokemuksella:

• UUDISRAKENNUKSET
• VESIVAHINKOJEN KORJAUSTYÖT
• REMONTIT

A A A A A
RAKENNUS

Puh. 040 5397 454
aava.rakennus@gmail.com

SISUSTUSSUUNNITTELU KIRVESMIESPALVELUITA

aasla

WWW.AASLA.FI | 040 557 4303